

Villa Acasiahof
Zutphensestraatweg 15, 6953 BW Dieren

Monumentgegevens

Monumentnummer	519430
Inschrijving register	17 september 2001
Kadaster deel/nr	82951/109
Kadastrale aanduiding	Dieren U 4573 Dieren U 4572

Zutphensestraatweg 15, 6953 CG te Dieren
Vingerhoed 76, 6953 BW te Dieren

Boerderij Acaciahof

In eclectische trant in 1864-1865 gebouwde VILLA genaamd ACACIAHOF. Het is niet duidelijk of het pand in eerste instantie als villa is gebouwd. Mogelijk werd het pand als hereboerderij gebouwd. In dat geval zou het achterhuis reeds vroeg verbouwd zijn tot woonruimte gezien de hier tot voor enige jaren nog aanwezige restanten van een zeer rijk in eclectische trant uitgevoerd stucplafond. Later is het achterhuis diverse malen verbouwd en het voorhuis van een ruime serre, een dakruiter en nieuwe dakkapel voorzien. Op de zolderverdieping bevonden zich tot voor enige jaren op de grens van voor- en achterhuis boven de rechterzijgevel door de Odd Fellows glas-in lood ramen aangebracht met de symbolen van de Odd Fellows: de zon en de maan. Deze ramen zijn nu verwijderd en opgeslagen in het pand. Tegenwoordig is het pand opgesplitst in twee woonhuizen waarbij zich in het achterhuis ook nog ruimten voor kamerbewoning bevinden.

Het aan de noordwestzijde van de Zutphensestraatweg gelegen pand wordt omgeven door een tuin met opgaand geboomte van de weg gescheiden door ijzeren sierhek. Omschrijving De plattegrond van het pand is afgeleid van de T-boerderij. Het pand bestaat uit een dwars geplaatst villa-achtig tweelaags voorhuis en eenlaags achterhuis. Het voorhuis heeft een schilddak met op de nok een dakruiter.

Het achterhuis heeft een zadeldak. Beide daken zijn gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. Het pand heeft een omlappende gepleisterde plint. De voorgevel en de zijgevels van het voorhuis worden afgesloten door een kroonlijst op consoles. De zijgevels van het achterhuis worden afgesloten door eenvoudige bakgoten.

De vijf traveeën brede VOORGEVEL heeft op de hoeken gepleisterde wit gesausde pilasters (geblokt op de begane grond en met een verdiept paneel op de verdieping) waaromheen het hoofdstel gekornist is. Oorspronkelijk bevond zich boven de kroonlijst een lage attiek, op de hoeken bekroond door siervazen. De begane grond en de verdieping worden gescheiden door een gepleisterde cordonlijst. De gepleisterde risalerende midden travee van de voorgevel heeft links en rechts van het ingangsportiek eveneens pilasters met op de begane grond en verdieping verdiepte panelen. Het ingangsportiek is mogelijk niet oorspronkelijk maar eerst later ontstaan toen de ingangsdur teruggeplaatst werd.

De ingang heeft een paneeldeur met twee gietijzeren roosterpanelen en bovenlicht. Het boven de ingang gelegen balkon rust op zware gedecoreerde consoles. Het balkon heeft een smeedijzeren hekwerk en een fenêtre à terre waarboven een omlijste rondboog nis met een in stuc uitgevoerd rocaille-motief. In het dakschild bevindt zich een dakkapel met voluten en pilasters afgesloten door een gebogen kroonlijst. De van persiënnes voorziene vensters in de traveeën ter weerszijden van de midden travee worden afgesloten door een 1½-steens

strek en zijn op de begane grond van 6-ruits en op de verdieping van 4-ruits schuiframen voorzien.

Tegen de LINKER ZIJGEVEL bevindt zich over de volle breedte van het voorhuis een vermoedelijk bij de verbouwing van 1917 vergrote houten serre met een bovengelegen balkon. De serre heeft een gepleisterde bakstenen borstwering (de eerste op deze plaats aanwezige serre besloeg ongeveer de helft van de breedte van de gevel en bevond zich ter hoogte van de rechtertravee). De verdieping had oorspronkelijk twee vensters met ramen als in de voorgevel. Deze zijn alle gewijzigd waarbij tevens nog enige nieuwe vensters en deuren naar het balkon zijn aangebracht. Het achterhuis is diverse malen verbouwd en gedeeltelijk met één verdieping verhoogd. De gevel van achterhuis is vijf traveeën breed waarbij de derde tot en met de vijfde travee met een verdieping verhoogd zijn.

In 1917 was uitsluitend de vijfde travee die op het voorhuis aansluit met een verdieping verhoogd. Begane grond en verdieping worden door een rollaag van elkaar gescheiden. In alle traveeën bevinden zich zowel op de begane grond als op de verdieping door een strek of rollaag afgesloten vensters uit verschillende perioden. De derde travee bezit nog een oorspronkelijk 4-ruits schuifraam. In de rechter travee is recentelijk een toegang tot de van tongewelven voorziene kelders gemaakt. Uiterst links in de gevel bevindt zich een recent ingehakte muuropening ten behoeve van een schuifpui. In het dakschild is recent een kleine dakkapel aangebracht.

De indeling van de achtergevel heeft diverse malen wijzigingen ondergaan. Het ver overstekende met windveren beëindigde dak van de achtergevel heeft in de geveltop een versiering bestaande uit een sierspant en rijk gedecoreerde doorboorde houten panelen (ajourwerk) kenmerkend voor de chaletstijl uit het laatste kwart van de negentiende eeuw. Deze versiering liep oorspronkelijk door tot de uiteinden van de windveren. In de topgevel een groot samengesteld rondboogvenster. De begane grond had in de vroege twintigste eeuw op de begane grond drie dubbele openslaande deuren die toegang gaven tot een achterliggende zaal met een rijk versierd stucplafond zoals reeds vermeldt. Deze deuren zijn later vervangen door diverse onregelmatig in de gevel geplaatste vensters.

De verdieping heeft later een deur gekregen ten behoeve van een nooduitgang. Op dezelfde hoogte is later een venster met een dubbel draairaam aangebracht.

De RECHTER ZIJGEVEL van het voorhuis heeft in de linker travee zowel op de begane grond als de verdieping een blind venster. De midden travee heeft op de begane grond een venster met een 6-ruits schuifraam en op de verdieping een venster met een 4-ruits schuifraam. Op de begane grond is begin jaren negentig uiterst rechts een deuropening ingehakt. De verdieping bezit hier nog een klein smal venster (beide zijn later aangebracht). De gevel van het achterhuis is deels met een verdieping verhoogd en bezit diverse onregelmatig in de gevel geplaatste vensters en deuren uit diverse perioden. In het dakschild bevinden zich diverse dakkapellen. Van het oorspronkelijke INTERIEUR is vrij weinig bewaard gebleven. In het achterhuis bevindt zich ondermeer een trappenhuis uit het laatste kwart van de negentiende eeuw. Het voorhuis bezit ondermeer nog een met marmer belegde gang.

Waardering: VILLA ACACIAHOF gebouwd in eclectische stijl in 1864-1865.

Architectuurhistorische waarden

- Het pand is van belang als goed voorbeeld van een in de trant van het Eclecticisme gebouwde villa of hereboerderij uit het derde kwart van de negentiende eeuw met latere aanpassingen.

Het pand vormt samen met de rentenierswoning 'Ons Plekje' en het pand Zutphensestraatweg 9 de oudste villabebouwing aan de Zutphensestraatweg.

- Het pand is van belang omwille van de vrij gaaf bewaard gebleven hoofdvorm, de bijzondere en rijke detaillering en ornamentiek en de hoogwaardige esthetische kwaliteiten

van het ontwerp. Met name het rijk gedecoreerde voorhuis, waarvan in het bijzonder de statige monumentale en streng symmetrische voorgevel opvalt, is nog vrij gaaf aanwezig.

Stedenbouwkundige waarden:

- Het pand heeft een ensemblewaarde als onderdeel van de aan de Zutphensestraatweg gelegen historische villabebouwing. De Zutphensestraatweg maakt deel uit van de waardevolle historische dorpskern van Dieren en is kenmerkend voor de groei van een overwegend agrarische nederzetting tot een villadorp die Dieren in de laatste decennia van de negentiende eeuw doormaakte. Het pand is van bijzondere betekenis voor het aanzien van de historische dorpskern van Dieren.

Oorspronkelijke functies

Hoofdfunctie	Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Ja	Boerderijen, molens en bedrijven	Boerderij (M)	Boerderij (M1)

Acaciahof, Zutphensestraatweg 15 (2011) | Foto: M.M.Minderhoud. © CC BY-SA 3.0